

Landgoed Tongelaar | Mill

'Tongelaar' betekent een in het oerbos open gekapte plaats op een 'tong', een natuurlijke terreinverhoging. Centraal ligt een kasteel, omringd door boerderijen in het groen. Je waant je hier zo op het Franse platteland. Tongelaar kenmerkt zich door kleinschalig cultuurland, afgewisseld met strepen bos, lanen en houtwallen. De das heeft er zijn burcht en scharrelt in de vochtige graslanden zijn lievelingskostje bijeen: regenwormen. De houtwallen zijn aangeplant met besdragende heesters als sleedoorn, meidoorn, vlier en Gelderse roos. Dit trekt vlinders aan en levert broedgelegenheid op voor allerlei zangvogels. Akkervogels als patrijs en geelgors vinden hun gading op de biologisch beheerde akkers.

Kasteel Tongelaar

Op de begane grond heeft Brabants Landschap i.s.m. heemkundekring Myllesheem een tentoonstelling ingericht over natuur en cultuurhistorie van het landgoed. Bezoekers krijgen er een kijkje in het leven van de das en ontdekken op interactieve wijze de planten en dieren van Tongelaar. Voor kinderen is er een sleutelspeurtocht om de geheimen van het kasteel te ontrafelen en er zijn wandel- en fietsfolders verkrijgbaar.

Kasteel Tongelaar en boerderij 'De Benedenhof' zijn tegenwoordig in gebruik als horeca en feest- en vergaderlocatie. Regelmatig zijn de kasteeldeuren geopend voor koffie en lunch. Het kasteel beschikt tevens over een brouwerij, veldwinkel, expositieruimtes en een vakantieboerderij. Ook voor feesten en (trouw)partijen bent u hier aan het juiste adres.

Meer informatie: www.kasteeltongelaar.nl

Steun Natuur 'dichtbij huis'

Brabants Landschap beheert zo'n 18.000 hectare (=180 km²) bos, heide en vennen, maar bijvoorbeeld ook landgoederen. Daarmee zorgen we ervoor dat onze provincie met haar diversiteit aan landschappen, nog het thuis is van vele vrij levende planten- en diersoorten. Een netwerk van enthousiaste vrijwilligers helpt mee met de bescherming van weide- en akkervogels, uilen, amfibieën en vleermuizen.

Word beschermer

Steun ook de natuur 'dichtbij huis' en word beschermer voor slechts €15,- per jaar. U steunt er de Brabantse natuur mee én geniet zelf ook van vele voordelen.

www.brabantslandschap.nl

KASTEEL TONGELAAR

STICHTING TAURUS

 natuur dichtbij huis
Brabants Landschap

Brabants Landschap
Tel.: 0411 - 622 775
info@brabantslandschap.nl
www.brabantslandschap.nl

Informatiepunt Keent
Zuijdenhoutstraat 2 & 4, Keent

Kasteel Tongelaar
Tongelaar 12, Mill

WANDELROUTE LAND VAN CUIJK

KEENT

LANDGOED MARIËNDAAL

LANDGOED TONGELAAR

FOTOGRAFIE: Marlijn Heuts, James van Leuven, Henk Pijnenburg, Huub Smeding, Erik de Jonge | 2019

Struinen door het land van Maas en Raam

 natuur dichtbij huis
Brabants Landschap

Landgoed Mariëndaal | Velp

Van 1860 tot 1966 was hier een jezuïetenklooster gevestigd. De paters (in spe) moesten de ruimte hebben om te brevieren. We danken er de monumentale beukenlanen aan, die tegenwoordig een thuis bieden aan diverse soorten spechten en vleermuizen. Boven de visvijver wemelt het van de libellen en ook de ijsvogel vertoeft hier graag. In het najaar wemelt het hier van de paddenstoelen.

Keent | Ravenstein

Let op! Loslopende paarden en runderen.

In deze uiterwaard ligt, ietwat verscholen, een geul parallel aan de Maas. Samen met de opnieuw uitgegraven oude rivierarm zorgt deze er bij hoogwater voor dat de rivier meer water kan afvoeren. En is de kans kleiner dat het water zich een weg zoekt naar het bewoonde land achter de dijken. Paarden en runderen van Stichting Taurus houden de begroeiing kort, wat belangrijk is voor een goede waterberging.

Informatiecentrum Keent

Hier krijgen bezoekers informatie over de grootschalige natuurontwikkeling op Keent. Er is een expositie over het project 'Oude Maasarm Keent', de geschiedenis van het oerrund en u krijgt er informatie over de grote grazers.

Meer informatie:

www.brabantslandschap.nl/infocentra

Het Land van Cuijk ...

... behoort tot het rivierengebied. Het ligt ten noorden van de Peel, onder de rook van Nijmegen. Bij de vorming van het landschap speelde de Maas een belangrijke rol. Tot begin jaren '40 zette zij de ruime omgeving jaarlijks onder water. Om die reden werden dorpen op oeverwallen gevestigd en werden voor boerderijen en kastelen 'terpen' opgeworpen. Van de andere kant zorgde de Maas door het afzetten van klei voor vruchtbare landbouwgrond. Samen met de strategische ligging zorgde dit ervoor dat het Land van Cuijk eeuwenlang de inzet was van veel strijd tussen Brabant, Holland, Gelderland en 'Duitsland'.

Brabants Landschap actief in het Land van Cuijk

De landgoederen Tongelaar en Mariëndaal worden op traditionele wijze beheerd. Dit betekent veel aandacht voor cultuurhistorie en kleine landschapselementen. Dichter naar de rivier toe wordt op grote schaal natuur ontwikkeld. De ruigtes op Keent laten we begrazen door 'grote grazers': paarden en runderen. Door allerlei runderassen met elkaar te kruisen, wordt hier geprobeerd het sinds 1627 uitgestorven oerrund terug te krijgen. De 'troetelsoort' van deze regio is echter de das. De aanwezigheid van dit gemoedelijke maar schuwe dier lees je af aan de sporen die hij in het landschap achterlaat: hier een wissel (paadje), daar een pluk haar aan het prikkeldraad en weer elders een mestputje.

Infocentra

Op Landgoed Tongelaar en Keent zijn infocentra ingericht. Er zijn wandel- en fietsroutes verkrijgbaar en bezoekers krijgen er op interactieve wijze en middels exposities meer informatie over natuur en cultuurhistorie.

Bekijk alle infocentra van Brabants Landschap op www.brabantslandschap.nl/infocentra

Wandelroutes:

De twee wandelroutes zijn niet gemarkeerd in het terrein, maar kunnen gelopen worden op basis van onderstaande kaart en het wandelknooppuntennetwerk.

- Wandelknooppunt
- Wandelroute 19,3 km
- Wandelroute 17,7 km
- Samen: 37 km

Startlocaties:

- **Informatiecentrum Keent**
Zuidenhoutstraat 2 & 4,
Keent (Ravenstein)
- **Kasteel Tongelaar**
Tongelaar 12, Mill
- Startlocatie Vossenstreken

Oriëntatiepunten

- 1 De kudde **taurossen** op Keent speelt een cruciale rol binnen de Europese natuurbescherming. Allerlei Zuid en Oost Europese runderrassen worden er met elkaar gekruist, met als doel de exemplaren te behouden die het meest lijken op het in 1627 uitgestorven oerrund. Ze zullen mettertijd in kuddeverband worden uitgezet in verlaten landbouwgebieden in Europa en daar een belangrijke ecologische rol gaan vervullen.
- 2 Je kunt het je haast niet voorstellen en alle sporen zijn uitgewist, maar op Keent heeft een **vliegveld** gelegen. De geallieerden lieten er in oktober 1944 vele honderden jachtvliegtuigen opstijgen, in het kader van de operatie 'Market Garden'. Zonder Keent had Nijmegen wellicht een jaar langer moeten wachten op bevrijding.

3 Voordat de chique en rijke familie de la Geneste Mariëndaal aan de jezuïeten schonk, hadden zij er zelf een villa. Die stond aan de voet van een heuveltje waarop een theehuis stond. De gebouwen hebben de tand des tijds niet overleefd en wat rest heet in de volksmond vreemd genoeg de 'Heksenheuvel'.

4 Op het terrein naast Kinderboerderij Buiten- "Gewoon", heeft IVN Grave **Belevingsbos Mariëndaal** ingericht. Hier kunnen kinderen spelenderwijs het bos en de natuur beleven.

5 Het niet vrij toegankelijke particuliere **Landgoed Russendaal** maakte vroeger een twee-eenheid uit met Mariëndaal. Dat was omdat jezuïeten volgens de kloosterregel op een half uur lopen van hun residentie of college moesten beschikken over een buitenhuis of 'campagne'. Voor de broodnodige ontspanning natuurlijk.

6 In Brabant hadden vroeger veel boerderijen een eigen **bakhuisje**. Het bakhuisje op Tongelaar bediende er maar liefst acht. Na de restauratie werd het rijksmonument incidenteel gebruikt. Daar komt verandering in. Kasteel Tongelaar wil het bakhuisje regulier gaan gebruiken voor de bereiding van streeklekkernijen.

 De geschiedenis van **Kasteel Tongelaar** gaat terug tot de tijd dat de Noormannen onze streken nog onveilig maakten (800-1000). Niet alleen de heer van het gebied en zijn gevolg, maar ook de boeren en hun vee trokken zich terug in een 'motte': een houten vluchtburcht op een natuurlijke hoogte, omringd door een gracht. Daar kon je het een tijdje uitzingen tegen piraten.

